

Hodnocení

diplomové práce Štěpánky Hofmanové

Nutná obrana – srovnání české právní úpravy s Modelovým trestním zákoníkem USA a common law

Diplomová práce Štěpánky Hofmanové o rozsahu 120 stran vlastního textu je věnována ambicióznímu tématu: porovnat dva instituty z různých právních oblastí. Cílem diplomové práce je porovnat oba instituty, zhodnotit jejich rozdíly a praktické dopady a navrhnout možná doporučení *de lege ferenda* pro českou právní úpravu (str. 1). Již v úvodu je třeba uvést, že diplomantce se podařilo vytčeného cíle dosáhnout a práce, jejíž úroveň přesahuje úroveň kvalifikačních prací tohoto typu, je vypracována na výborné odborné i literární úrovni.

Struktura práce vychází z úvodu, pěti kapitol dále podrobně strukturovaných a závěru. Autorka postupně pojednává obecně o rozdílech mezi právními řádů ČR a USA a je v podstatě i pojednáním o rozdílech mezi kontinentálním právem a právem *common law*. Dále diplomantka charakterizuje pojetí trestného činu v obou systémech a také odlišné pojetí okolností vylučujících protiprávnost.

Práce je vypracována na podkladě velkého, nadstandardního počtu odborných pramenů, vzhledem k tématu práce cizojazyčných, což pochopitelně diplomovou práci zhodnocuje. S použitými prameny pracuje autorka korektně a kreativně. Správně dodržuje citační normu. Práce prošla pečlivou technickou redakcí a je napsána živým, čtivým stylem.

Po obsahové stránce má práce velmi pěknou úroveň. Téma práce nutí diplomantku alespoň v obecné rovině popisovat rozdíly (mnohdy velké) mezi oběma právními systémy, takže diplomová práce svým způsobem přináší i vzhled do právního řádu USA.

Obtížnost (syntetického) zpracování záleží v tom, že existují rozdíly mezi právem *common law* obecně, mezi trestními kodexy padesáti amerických států a mezi Modelovým trestním zákoníkem, který představuje právně nezávazný dokument, který ale většina států jako právně závazný zakotvila, ale jiné státy nikoliv. Jak autorka uvádí, je téměř nemožné orientovat se ve složitém systému soudních precedentů. Tím spíše oceňuji snahu autorky představit oba srovnávané instituty tak, aby text byl nejen odborný, ale i obecně srozumitelný.

Pokud jde o návrhy *de lege ferenda* uvedené na str. 102 a násl. diplomantka doporučuje inspiraci institutu nutné obrany podle amerického práva, a to proto, že každý prvek jednání je hodnocen na základě přesně a jasně stanovených pravidel, vyjádřených v zákonné formě nebo judikaturou, což podle autorky činí výsledek soudního řízení více předvídatelný.

Vedoucí diplomové práce tento názor nesdílí, protože preferuje pojetí, kdy určitý pojem, institut je vyjádřen v zákoně obecným právním jazykem, který je jen upřesňován judikaturou. Kazuistika v zákoně, která má svůj původ v precedenčních rozhodnutí amerických soudů, totiž hrozí, že nevystihne všechny případy, které mají být postiženy.

Diplomantka také správně vystihuje, že rozdíly mezi oběma úpravami záleží také v tom, že Modelový trestní zákoník umožňuje obránci jednat v nutné obraně dříve, než je v tu chvíli okamžitě nezbytné, čili americká právní úprava je přísnější než česká.

Závěrem shrnuji: Diplomová práce Štěpánky Hofmanové je plně způsobilým předmětem k obhajobě. Autorka prací prokázala, že má rozsáhlé odborné znalosti a zejména schopnost zobecnit zjištěné poznatky.

Otázka k ústní obhajobě: Co lze z Modelového trestního zákoníku USA převzít jako inspirační zdroj, pokud jde o institut nutné obrany ?

Hodnocení diplomové práce: výborně

V Praze 22. 9. 2017

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,
vedoucí diplomové práce